

Sultangazin University

ÓMIRZAQ SULTANĠAZIN ATYNDAĠY
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİ
QOSTANAI OBLYSY ÁKİMDİGİNİŇ BİLİM BASQARMASY
QOSTANAI q. «PEDAGOGİKALYQ SHEBERLİK ORTALYĠY» FİLİALY

ÓMIRZAQ SULTANĠAZIN ATYNDAĠY
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİNİŇ
80 JYLDYĠYNA ARNALĠAN ALTYN SARIN OQÝLARY
**«Bilim berý praktikasy sapasyn
joġarylatýdyň ózekti máseleleri»**
atty halyqaralyq ġylymı-praktikalyq konferensiasynyň

MATERIALDARY

I KİTAP

I КНИГА

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ К 80 ЛЕТИЮ
КОСТАНАЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА
**«Актуальные проблемы повышения
качества образовательной практики»**

Qostanai q., 2019 j.
г.Костанай 2019 г.

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

Б 94

**РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Медетов Нурлан Амирович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректоры, физика-математикалық ғылымдар докторы;
- **Мусабекова Гульвира Айдархановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Ахметов Тлеген Альмуханович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халық аралық қатынастар институтының профессоры (Ресей, Москва қ.);
- **Бектурганова Римма Чингисовна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Оспанов Серикбай**, филология ғылымдарының кандидаты, Ы.Алтынсарин орталығының маманы;
- **Айнализева Назгуль Аманжоловна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психологиялық-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Утегенова Бибигуль Мазановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенұлы** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының магистры.

Б 94 БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫ САПАСЫН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ =АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ. – Қостанай, 2019. - 395 б.

ISBN 978-601-7934-67-5

«Білім беру практикасының сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» тақырыбындағы Алтынсарин оқуларының Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер білім беру үрдісінің сапасын жоғарылату және білім беруді жаңғырту мәселелері бойынша халықаралық кәсіби қауымдастықтың өзекті мәселелерін талқылауға алған.

Аталған жинақ жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналаған.

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники обсудили актуальные проблемы повышения качества образовательного процесса, модернизации образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, научных сотрудников.

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

ISBN 978-601-7934-67-5

©Ө.Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2019

©Костанайский государственный педагогический университет имени У.Султангазина, 2019

во-первых, позитивные культурно-языковые связи и контакты способствуют этнотолерантному диалогу, поэтому так важно осваивать знания о проживающих в конкретном регионе народах и их культурах;

во-вторых, следует развивать опыт этнотолерантного образования, реализуемый в деятельности властных структурах, системе образования, средствах массовой информации, учреждениях культуры;

в-третьих, межнациональному содружеству, являющемуся основой сохранения культурного многообразия и сплоченности полиэтнического региона, способствует реализация перспективной стратегии освоения культурной самобытности народов в рамках единого культурно-образовательного пространства при тесном сотрудничестве всех заинтересованных организаций;

в-четвертых, этнотолерантность позволяет сохранить разнообразие и самобытность культур и языков, представляющих несомненную духовную ценность.

Список литературы:

1. Назарбаев Н.А. Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания» - Астана, 12 апреля 2017.
2. Назарбаев Н.А. Семь граней Великой степи» - Астана, 21 ноября 2018.
3. Концептуальные основы воспитания в условиях реализации программы «Рухани жаңғыру» - Проект концепции, - Астана, 2018.
4. Борытко Н.М. В пространстве воспитательной деятельности: Монография / Науч. ред. Н.К.Сергеев. - Волгоград: Перемена, 2001.- 181с.

THE THEORETICAL ASPECTS OF INTEGRATION NATURAL-MATHEMATICAL CYCLE AND ENGLISH

Должикова Инна Ивановна,
преподаватель английского языка высшей категории
гимназии им А.М.Горького г.Костанай.
Аспирант УРГПУ г.Екатеринбург

Аннотация

Интеграциялық сабақ — бұл мұғалімнің шығармашылығы. Бұл сабақтардың оқу-танымдық міндеті анық болуы қажет, бұл басқа пәннен алған білімге сүйеніп шешіледі, екіншіден, мұндай сабақ басқа пәннен алған білімді пайдалану бойынша жоғары белсенділікпен қамтамасыз етілуі қажет, үшіншіден, пәнаралық байланысты жүзеге асыру оқылған құбылыс мәнін түсіндіруге бағытталуы қажет, төртіншіден, сабақ оқушылардың әр түрлі пәндерден алған білімдері арасындағы байланысты тануға деген қызығушылықтарын оятуы қажет.

Аннотация

Как сторонники интеграции программ мы хотели бы подчеркнуть, если продуманно подходит к процессу интеграции, то следует воспринимать учебные дисциплины не как врагов, а как союзников.

Abstract

As an advocate for curriculum integration, we want to set the record straight: in the thoughtful pursuit of authentic curriculum integration, the disciplines of knowledge are not the enemy, but a useful and necessary ally.

Түйінді сөздер: интеграция, командалық жұмыс, CLIL технологиясы, пәндердің табиғи-математикалық циклі, графикалық ұйымдастырушы.

Ключевые слова: интеграция, работа в команде, КЛИЛ-технология, естественно-математический цикл предметов, графический органайзер.

Keywords: integration, team-building, CLIL technology, natural-mathematical cycle, graphic organizer.

How is it possible to integrate the natural-mathematical cycle subjects and the English language at modern school?

Today, this **problem** is nowadays at schools according the Ministry of Education plans to introduce the teaching in chemistry, physics, biology, and computer science using English. The teachers of these subjects take courses and try to teach their subjects in English. There are several contradictions in our opinion: 1 between the decline the cognitive interest and motivation to study subjects of the natural-mathematical cycle and unrealized communicative abilities in the English language to stimulate indicators;

- between the traditionally base content of academic work in chemistry, biology, physics and computer science at school and necessity to reflect in their content the entire spectrum language knowledge and information including communication skills;

- between the traditional methods of organizing studies in these subjects and necessity to incorporate integrated teaching methods and forms of studies implement the ideas of modernization, integration and communication activity, continuity, individualization;

- between the socially determined necessity for a communicative person who is able to communicate on scientific topics in several languages, and the lack of strong method of its formation among modern schoolchildren who learn only a standard set of knowledge and subject skills[1].

The aim of our research is to develop and implement a model educational work on subjects of the natural-mathematical cycle in integration terms with the English language.

The first question follows is why these 4 subjects? In the State Project "Modernization of Education" "The main directions the socio-economic policy the Government of Kazakhstan for the long-term perspective" one of the education priorities is the following: ". Supporting the entry new generations into the globalized world, into an opened information society. In the end, communication content, informatics, foreign languages, and intercultural education should occupy a central place in the education content" and 4 subjects for learning using a foreign language are physics, biology, chemistry, and informatics, they are chosen.

The second question is what level of integration is affected if we take 4 subjects from the natural-mathematical cycle?

There are several levels of integration in modern school [2].

The first level is the integration natural science and humanitarian cultures. The integration educational disciplines is important, the search for their interaction approaches to the whole vision the world, to the opening inside potential subjects.

The second level is the integration studying disciplines on the basis in the development by teachers of uniform programs for the formation of leading intersubjective communication in the learning process. Apart from work can be carried out on the basis lines in training courses.

The third level is integration instead of the implementation and strengthening the practical orientation not only a specific subject but also a cycle subjects based on the implementation "horizontal" structures of interrelationship academic disciplines. Discovering conditions for students to master the realities in human practice, material and social, should be one of the main tasks at school. It is connected with a wide appeal the teacher directly to the students' subjective experience and understanding.

The fourth level is the usage general scientific methods of learning and teaching utilizing them. It is known the scientific methods of knowledge to include observation, hypothesis, experiment. The orientation teaching staff to structure the content of education in according with the methodology scientific knowledge will allow not only to integrate the content of educational material but also:

- reduce the amount of information offered to students rationally;
- systematize educational material more clear;
- to create children ideas about a holistic scientific picture of the world.

Moreover, we see **the search** for a problem solution in means and forms education we use to integrate knowledge:

An integrated course (elective, extra courses, additional subjects) is an autonomous scientific discipline with its specific subject, which includes elements from different others but in combination and at the top of different level.

An integrated lesson is a special lesson type which combines learning in several disciplines at the same time when studying a single concept, topic or phenomenon. Teachers use the integrated lesson infrequently and mainly in the following cases [3]:

- when the same material is found in curricula and textbooks;
- when deadline for the topic study and the desire to use ready-made content from a parallel discipline;
- when studying inter-scientific and generalized categories (movement, time, development, size, laws covering various aspects human life and activity);
- in identifying contradictions in the description and interpretation the same phenomena, events, facts in sciences;
- when performance manifestation wide field the phenomenon is studied out subject line;
- in creation developing methods of teaching subject.

The solution can be divided into two important aspects:

1. The inevitable creation groups of teachers the English language and the natural-mathematical cycle;
2. Usage of CLIL –technology by teachers in the creative group.

First of all, you need to consider the lesson model using this technology and its components. Each lesson consists of four "C", so it includes the following:

- content is the development knowledge and skills in a particular subject area;
- communication is the usage of a foreign language in teaching, while learning how to use the language;
- cognition is the development of cognitive abilities formed a general idea;
- culture is a representation one part as well as awareness the existence of alternative cultures.

When students are introduced to the CLIL lesson, all four aspects of language learning are used: writing, listening, reading and speaking to learn the information and discuss it. Moreover, the CLIL lesson implies, on the part of the student, analyzing and evaluating the information received, using critical thinking. This allows learners to understand and assimilate information best. Probably the most important thing in CLIL lessons is they connect language with reality. In this way, students learn vocabulary, grammar, simply by asking questions in real life and finding answers to them, all as the lessons in their own language. CLIL lessons can be built in different ways depend on the training content. But there are several steps that can help in planning CLIL lesson [4]:

- Choose a topic it will be connected with the program;
- Choose a vocabulary to what teachers would like to draw the attention of students. Approximately from 6 to 10 words at the initial stage, you can increase to 20 later, depend on the level of language proficiency.
- Select specific grammatical structures.
- Use the text. Lastly, in any CLIL lesson, despite all aspects of language learning are involved, special attention is paid to reading and listening in usage of ready-made texts on specific topics (books, magazines, articles from the Internet), in which information is presented.

The next important step in developing CLIL lessons is the graphic organizer.

What is a graphic organizer? Graphic (synonym with visual) organizers are written communication tools use graphic notation to represent knowledge, concepts, ideas, as well as relationship between them. As a didactic tool performs illustrative, communicative and cognitive functions, graphic organizers are used not only as a carrier of information, but also to

support students' activities in planning educational projects, solving problems, making decisions and conducting research. There are different types of graphic organizers. First, they are divided into sequential organizers (time scales, block diagrams), graphical comparisons, hierarchical organizers (pyramid diagrams, diagrams trees), conceptual organizers (concept maps). First and foremost, the teacher goal is to visualize all the information received so that the students can analyze it, rely on this visualization when revision the material, preparing homework.

The sixth step is to use information creatively. It refers to various written and oral assignments. They are projects, cases, essays - everything will let students personalize information, which is natural, from the point of view psychology and allow to assimilate information even best.

Conclusion: One of the main advantages of this technology subject-language integrated learning is to increase the motivation to learn a foreign language. Language learning becomes more focused, as the language is used to solve specific communicative tasks. Getting into the situation of communicating in a foreign language, students are unable to perform their knowledge in certain areas such as engineering, medicine, IT-technologies without knowledge a foreign language. So, they do not have the ability to communicate in a professional context. Thus, the ability to communicate in a foreign language in a professional context becomes, after all, a priority. In addition, students have the opportunity to learn and understand the culture of studying language, which leads to the socio-cultural competence of students. The student passes through amount of language material, that is a complete sinking in the language environment. It should also be noted the work on various topics allows you to learn specific terms, certain language constructs, contributes to the increasing student's vocabulary with subject terminology and prepares for further studying and application for skills.

Список литературы:

1. Beane, J. A. Curriculum integration and the disciplines of knowledge / J. A. Beane // Phi Delta Kappan. -1995. Vol. 77, № 4.
2. Beardsmore, H.B. Multilingualism, Cognition and Creativity // International CLIL Research Journal. 2008. - Vol. 1(1).
3. Coyle D. Theory and planning for effective classrooms: supporting students in content and language integrated learning contexts. (Ed): Learning Through a Foreign Language London: CILT, 1999.
4. Marsh D. CLIL. The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential Public Services Contract DG EAC: European Commission, 2002.
5. Tchudi, S. The astonishing curriculum: Integrating science and humanities through language (ERIC Document Reproduction Service № ED 359538) AS. Tchudi. Urbana, IL: National Council of Teachers of English, 1993.- 185 p.
6. Wiesemes R. The Final Report for the Content and Language Integrated Project. London: CILT, 2005.

РЕАЛИЗАЦИЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕИ «РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» НА УРОКАХ ГЕОГРАФИИ И КРАЕВЕДЕНИЯ

Досмухамедова Роза Килымжановна,
учитель географии
ГУ «Талдыкольская ОШ
Камыстинского района»

Аннотация

Мектептегі өлкетануды оқып - үйренудегі аймақты зерттеуге бағытталған оқушылардың белсенділігі ғана емес, сондай ақ географияны нақты өмір материалында

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

ПЛЕНАРЛЫҚ БАЯНДАМАЛАР ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

<i>Әбіл Е. А., Университеты и их влияние на развитие регионов.....</i>	3
<i>Бережнова Е. В., Принцип информатизации образования: долгий путь научного обоснования.....</i>	6
<i>Оспанов С., «Рабғұзи қиссалары» және Ы. Алтынсарин.....</i>	10
<i>Онищенко Е.А., Координация управления взаимодействием педагогов опорных школ с целью развития исследовательских навыков учителей.....</i>	13

СЕКЦИЯ 1. «РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» БАСЫМ ОЙЛАРЫ КОНТЕКСТІНДЕ ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУДІҢ ӨЗЕКТІ БАҒЫТТАРЫ

СЕКЦИЯ 1. АКТУАЛЬНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ ПРИОРИТЕТНЫХ ИДЕЙ «РУХАНИ ЖАНҒЫРУ»

<i>Абуталипова А. Б., Салмаганбетова А.К., Рухани жаңғыру – рухани даму кепілі.....</i>	16
<i>Адиятова А. Т., Султангиреева Н. С., «Рухани жаңғыру» – жеке тұлғаға рухани-адамгершілік тәрбие берудің негізі.....</i>	19
<i>Акижанова А. Ж., Ниязбаева Б. Б., Рухани жаңғыру және латын әліпбиіне көшу – болашаққа табысты қадам.....</i>	22
<i>Алгожина Т. Ш., Исакова А. К., Рухани жаңғыру – жас ұрпаққа салынған сара жол.....</i>	25
<i>Альмагамбетова З. А., Роль классного руководителя во внедрении современных тенденций образования программы «рухани жаңғыру».....</i>	28
<i>Арсеева С. Б., Исакова Ш. С., Педагогические идеи и.алтынсаринана уроках русского языка и литературы.....</i>	30
<i>Артёмова Е. М., Роль методологии как концептуальной основы модернизации образования в РК в контексте «рухани жаңғыру».....</i>	35
<i>Ахметов Т. А. Изучая наследие Ибрая Алтынсарина.....</i>	40
<i>Балгабаева Г. З., Байжанова С. А., «Рухани жаңғыру» басым идеялары негізінде заманауи білім берудің өзекті бағыттары.....</i>	43
<i>Балжанова А. М., К вопросу о воспитании патриотизма современной казахстанской молодежи.....</i>	46
<i>Бейбитқызы Г., «Рухани жаңғыру» басым ойлары контекстінде заманауи білім берудің бағыттары.....</i>	50
<i>Бекбосынова Н. С., Современные тенденции образования в РК в контексте «Рухани жаңғыру».....</i>	53
<i>Бектурганова Р. Ч., К вопросу об осмыслении обновления содержания образования.....</i>	58

<i>Берденова А. С.</i> , «Воспитательный потенциал социума в формировании активной позиции личности: сохранение духовно-нравственных ценностей, интереса и уважения к истории, культуре и традициям родного края».....	61
<i>Борамбаева А. Б., Изделева Г. А., Нурканова А. Т.</i> , «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасын қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында жүзеге асыру жолдары.....	64
<i>Виниченко О. В., Шатских А. А., Синнер Т. А.</i> , Воспитание толерантности у младших школьников, как одно из приоритетных направлений в рамках программы «Рухани жаңғыру»	67
<i>Даумова Б. Б.</i> , К вопросу о формировании этнотолерантных качеств молодежи в контексте « рухани жаңғыру»	70
<i>Должикова И. И.</i> , The theoretical aspects of integration natural-mathematical cycle and english.....	75
<i>Досмухамедова Р. К.</i> , Реализация общенациональной идеи «Рухани жаңғыру» на уроках географии и краеведения.....	78
<i>Жанабаева А. Т.</i> , Творчество – высшая форма активности педагога и учащихся.....	82
<i>Жургумбаева А. А.</i> , Рухани жаңғыру – жаңартылған білім беру мазмұны білімнің жаңа сапасының кепілі	85
<i>Журкубаева Г. Т.</i> , Краеведение, как фактор развития исследовательской деятельности.....	88
<i>Игисенова У. С., Михеева М. В., Соболева Н. В.</i> , Актуальные направления современного образования в контексте приоритетных идей «Рухани жаңғыру».....	91
<i>Исетова Б. К.</i> , «Военно – патриотическое воспитание и реализация идейной платформы «Рухани жаңғыру» на уроках математики» (на примере историко-краеведческого материала г.Костаная).....	95
<i>Ишмухамбетова Б. М.</i> , Применение многоязычия в современной образовательной системе.....	99
<i>Кабылдина А. Т., Шакиржанова Ж. М., Копбаева А. Г.</i> , «Рухани жаңғыру» басым ойлары контекстінде заманауи білім берудің өзекті бағыттары.....	102
<i>Кажохметова Д. Б., Тусова А. Ж., Курмангалиева А. А.</i> , Оқушылардың оқу белсенділігін арттырудағы топтық жұмыстың тиімділігі.....	106
<i>Калимарданова Г. Д., Серикова Л. С., Бегманова К. Д.</i> , Тұлғаның өмірлік тәлімі-жаңа ұрпақты рухани және патриоттық тәрбиелеудің негізі.....	110
<i>Караичев Д. И.</i> , Формирование финансовой грамотности старших школьников через программу дополнительного образования бизнес-клуб.	113
<i>Кенжегалиева С. К.</i> , Мектеп мұражайы: білім мен тәрбие берудің бір бағыты.....	117
<i>Кожубаева А. Ж.</i> , История развития и своеобразие прикладного искусства казахского народа на примере ковроткачества.....	122
<i>Курманова А. А., Бекбаева С. Т., Утенова З. Т.</i> , Рухани жаңғыру бағдарламасы аясында қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында жаңа білім беру жүйесі.....	126
<i>Көшегалина А. М.</i> , Ыбырай Алтынсариннің ағарту – педагогикалық мұраларын қазіргі кездегі білім саласында қолдану.....	128
<i>Қайырбек А. К.</i> , Тьютор - как элемент педагогической деятельности.....	132
<i>Леванова Т. А.</i> , Тьюторское сопровождение профессионального самоопределения обучающихся в условиях общеобразовательной школы.....	134
<i>Мельникова Т. В., Мехова А. И., Булатова Р. Г.</i> , Современные тенденции развития начального общего образования в рамках программы «Рухани жаңғыру».....	138
<i>Миничкина С. Б.</i> , Творческое и духовное развитие учащихся в студии эстрадного вокала «солнышко».....	142
<i>Мухамбетжанова З. С., Колдасбаева Е. Д.</i> , Білімнің салтанат құруы рухани жаңғыру болашаққа бастар жол.....	144